

‘Linda was slim, ze was intuïtief, ze was een groot kunstenaar’

■ (tijd) - Linda trouwde met Paul en ze werd Linda McCartney. Maar voor ze de Beatle huwde, was Linda Eastman een gewaardeerde fotografe. Ze was de eerste vrouw die de cover van het bekende blad Rolling Stone verzorgde en ze werd in 1987 uitgeroepen tot ‘US Photographer of the Year’. Een dertigtal zwart-witfoto's, nu te zien in een Londense galerie, geven een uniek overzicht van haar gevoelig en gevarieerd fotowerk.

Drie jaar verlieten Paul McCartney, hun dochter Mary en de kunsthistoricus-galerist James Hyman aan de selectie van de tentoonstelling de foto's, die ook in een beperkte oplage te koop zijn. De zwart-witfoto's overspannen de periode 1966-1997. Niet alleen de bekende foto's uit haar verleden als popfotografe zijn te zien, maar ook intieme kiekjes van het familieleven, alsook verrassende landschappen en menselijke momenten.

‘Linda was slim, ze was intuïtief en ze was een groot kunstenaar’, schrijft de ex-Beatle in het voorwoord van de catalogus. Een speciale herinnering voor Paul McCartney zijn haar handen: ‘De manier waarop ze de camera vasthield. Ze had erg sierlijke handen, lange vingers. Ze had een eigen manier om haar vingers om de camera te leggen. Als een expert en toch ook elegant. Deze tentoonstelling, tien jaar nadat Linda is overleden, brengt dat soort herinneringen met zich mee.’ Paul McCartney maakte zelf een foto van een frêle, dromerige Linda, waarop haar handen prominent aanwezig zijn.

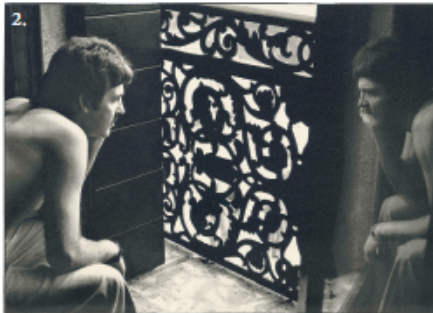
PRERAFÄLITISCH

Drie zelfportretten hangen op de tentoonstelling: een drie-luk uit 1985 waarin ze enkel haar schaduw klekt. Vijf jaar later fotografeert de Amerikaanse zichzelf opnieuw als een Indonesische schaduwpop in profiel met de camera duidelijk zichtbaar. Een allerlaatste foto (foto 3) dateert van een paar maanden voor haar dood in 1998. De foto nam ze in het atelier van de schilder Francis Bacon. Ze staat voor een gebroken spiegel, in een lang zwart kleed met baskets aan de voeten. Haar blonde haar is gelokt-wiekt als gevolg van een chemokleur tegen borstankler. Ze lijkt wel een figuur uit een 19de-eeuwse, prerafaelitisch schilderij, een mysterieuze schim voor een lege zetel en het dodenmasker van de schilder-schrijver William Blake. Een paar maanden later overleed Linda: 56 jaar.

Een paar dagen voor haar dood had ze nog paard gereden. Linda's liefde voor paarden spreekt uit twee foto's: een schuin gekadreed beeld van de Spaanse rijksoverheid in

1. Paul en de kinderen James en Stella in Schotland, 1982
2. Paul als ‘De denker’ van Rodin in Venetië, 1976.
3. Laatste zelfportret in het atelier van Francis Bacon, 1997
4. Paul McCartney en John Lennon tijdens de opname van ‘The White Album’, 1968.

© LINDA ENTERTAINMENT. EN PAUL MCCARTNEY

Wenen en een poëtische foto van dartere vieroesters in de sneeuw. Op de tentoonstelling hangt een merkwaardige vakantiefoto (foto 1): Paul staat wiebe lende boven op een houten tuinafstering. In een kamerjas met blote benen en tenen in slossen. Dochter Stella zit gehurkt, opgesloten in een ege spelletje en zoon James springt van de Landrover. Op de foto zweeft het jongetje tussen het kofferdelselen de bogane grond. Het is een uniek moment dat niet te herhalen is. Zij was niet diegene die haar zoon zou vragen om het nog eens over te doen’, vertelt Paul. Linda wist wanneer ze moest ‘idijken’ op het juiste moment, het decisieve moment. ‘Dat was haar grote geheim. Vaak nam ze slechts één foto, terwijl an-

dere fotografen een heel rolletje verbuikten. En vaak gebruikte ze ook geen lichtmeter. Dat was te veel heisa.’

ROLLING STONE

Licht afstellen was nooit haar sterkste punt geweest. Zelf bekende Linda dat haar eerste reeks foto's voor de Rolling Stones mislukte omdat ze nog geen ervaring had en er geen beeld van had dat bij kleurenfoto's een goede regeling noodzakelijk was. En toch waren het die spontane portretten van popvedettes die van haar een ster maakte. Haar portret van Eric Clapton haalde de cover van het blad Rolling Stone. Mick Jagger heeftriets vreemdend, halfverdoeken achter een gordijn. Jim

Morrison, geacpateerd tijdens een optreden, lijkt wel een zingende engel. Janis Joplin's huid is angstast door druggebruik. Het is een haarscherpe, ongesmukte en toch magische foto. En dan is er de intieme foto van John Lennon en Paul McCartney die overleggen voor de opname van ‘The White Album’ in de Abbey Road Studios (foto 4). Volgens de overlevering ging het er toen hits aan toe, maar de foto bewijst het tegendeel: het is een amicaal onderonsje. Op onze gezichten kon je zien dat we niet gestoord werden door de fotograaf. Ik denk dat dat een ander groot geheim van Linda was: ze kon vermoeien met de achtergrond. Ze maakte foto's en je was je er niet van bewust. Iemand anders zou dat

moment misschien gemist hebben en gewacht totdat John en ik serieus kelen.’

‘Een van de bandleden met als instrument een camera’, zo werd ze in het roekleur-cult omschreven. Linda hield van rock-'n-roll en als ze vedetten fotografeerde, praatte ze over hun nieuwe plaat en welke song haarsaansprak. Mensen waren op hun gemak en dat is duidelijk in haar authentieke foto's. Linda is tegelijkertijd een in- en een outsider. Betrokken, waarheidsgetrouw en op afstand.

Dat komt omdat haar foto's het resultaat waren van een serieuze bagage en achtergrondkennis: ze kende de geschiedenis van de fotografie en had kunstgeschiedenis gestudeerd. Bovendien kwam ze uit een welstellende familie: haar vader was een advocaat die kunst verzamelde en haar moeder was een telg van eigenaars van grootwreuhuizen. Linda Eastman groeide op omgeven door schilderen van de impressionisten, van Matisse, van Willem De Kooning. Die vertoewding met de artistieke wereld spreekt ook uit de beelden van het kunstenaarsduo Gilbert & George in een achtersteegje, van popartkunstenaar Richard Hamilton voor een Mao-affiche.

Maar een van de aandoenlijkste foto's (foto 2) toont Paul, zittend voor het smeedijzeren balkon in Venetië. Zijn spiegelbeeld in het open venster lijkt wel ‘De denker’, het beroemde beeld van Rodin.

Linda keek, zag, nam waat. Haar foto's zijn een tijdsbeeld. Daarom is deze tentoonstelling een mooi eerbetoon. EVIDE

■ De tentoonstelling ‘Linda McCartney Photographs’ is tot 19 juli te zien in James Hyman Gallery, 5 Savile Row, Londen. www.jamesthymangallery.com